

ΦΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΣΙΟΥ

ΑΙ^τ Τ^ε ΠΟΣΗΜΕΙΩ^τ ΣΕΙΣ

ΤΗ^ν Σ Ε.

ΒΡΑΔΙΑ Σ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΣΙΟΥ

ΣΕΛ. 359 (α) Άςερισμος καλάται ἡς τὴν Άςρου-
μίαν τὸ ἄθροισμα ποδῶν Άςέρων ὅπερ μεθερμηνεύονται
καὶ παρίζανται ὑπὸ τῷ ὀνόματι καὶ σχήματι ἐνὸς ἀνθρώπη,
ἐνὸς ζώε, ἢ ἄλλα τινος πράγματος.

Οἱ παλαιοὶ Άςρουμοι δὲν ἔνησχολίζησαν μόνου ἡς
τὸ νὰ διαμοιράσεν τὰ Άςρα κατὰ τὰ διάφορά των μεγέ-
θη, δηλαδὴ νὰ διαχωρίσεν Άςρα α'· β'· γ'· δ'· ε'·
καὶ ζ'· μεγέθες, καθὼς ἡ ὄρασις τοῖς τὰ παρέζηνεν,
ἄλλ' ἐφαντάσθησαν πρὸς τέτοις διὰ νὰ τὰ κάμεν νὰ γυνα-
ρίζωνται, καὶ νὰ διακρίνωνται εὐκολώτερα, νὰ κάμεν πολ-
λὰς πίνακας ὅπερ νὰ παρασήνεν ἀκριβῶς τὴν ἀκριβῆ θέ-
σιν, καὶ διάθεσιν ὅπερ ἔχεν πρὸς ἄλληλα ὅλα τὰ Άςρα
ἡς τὰ διάφορα χωρία τῷ Οὐρανῷ. Επ' αὐτῷ τέτῳ διεμοί-
ρασαν τὸ οερώμα ἡς ποδὰ μέρη, ἢ Άςερισμὸς, ἀνά-
γουτες ἐνα μερικὸν ἀριθμὸν Άςρων ἡς τὴν πάραξασιν ἐνὸς
ὅποιεδήποτε σχήματος, ἐπὶ σκοπῷ τῷ νὰ βοηθήσεν τὴν
φαντασίαν, καὶ τὴν μυήμην ἡς τὸ νὰ συμπεριλαμβάνῃ καὶ
νὰ κατέχῃ τὸν ἀριθμόν τας, τὴν τάξιν των, καὶ μάλιστα

δίκιον διακρίνεν τὰς ἀρετὰς καὶ δυνάμεις ὅπῃς τὰς Αἴρας
ἀπέδειδον.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΠΟΛΙΣ ΙΩΑΝΝΙΝΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΟ ΕΡΓΟΝΟΜΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΠΙΧΟΡΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Η^ρ διάρεσις τῶν Οὐρανῶν ἡς ἀξερισμὸς ἔναις ἀρχαιοτάτη, καὶ φάνεται ὅτι ἔναις τόσου παλαιὰ, ὅσου ἔναις καὶ αὖτὴ οἱ Αἰρονομίαι, τὸ λάχιζον ἥτον γυνωδὴ ἡς τὰς παλαιότερας συγγραφαῖς ὅπῃς μᾶς ἔμεναν ἄτε ἐκκλησιασικὲς, ἄτε κοσμικά. **Η^ρ** Γραφὴ ἡς τὸ βιβλίον τῷ Ιωβ ἀναφέρει τὸν Αἰρισμὸν τῶν Πλανῶν, καὶ τῇ Ωρίονος· αὐτὸ τότε παρατηρεῖται καὶ ἡς τὰς παλαιοτέρας ἐθνικὰς συγγραφαῖς ἡς τὸν Οἰμιρον, καὶ Ησίοδον, οἱ ἐποίοι πολλάκις ἀναφέρεν τὰ ὄνόματα πολλῶν Αἰρισμῶν· Εὐνί λόγῳ φέναις παντὸν, ὅτι οἱ Αἰρονόμοι αἰσθάνεινται ἐξ ἀρχῆς τὴν ἀπαραίτητον ἀνάγκην τῷ νὰ διαιρούνται μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν τὰ χωρία τῶν Οὐρανῶν· οἱ δώδεκα ὄμιλοι Αἰρισμοὶ τῷ Ζωδιακῷ ἐνασχολήσαν φάσιτε ἰδιαιτέρως τὰς παρατηρητὰς· ὅτεν ὁ ἔνατρος Οὐρανὸς ἔχει τρία μέρη· τὸ μέσον, ὅπερ καλῶται Ζωδιακὸς περιέχει ὅλα τὰς Αἴρας ὅπῃς εὑρίσκονται περὶ τὸν δρόμον τῶν Πλανητῶν ἡς τὸν καιρὸν τῆς περιόδου των, καὶ ὁ Ζωδιακὸς αὐτὸς κύκλος ἐπεκτάνεται μέχρι 8, ἢ 9, βαθμῶν, περιτέρω τῶν ὅποιων οἱ Πλανῆται δὲν ἤπιπορεῦν νὰ ἀπομακρυνθῶν ἀπὸ τὸν ἐκληπτικόν. Αὐτὴ η δώδεκη η κύκλος τῷ Ζωδιακῷ διαχωρίζει τὰς Αἰρισμὰς τῷ Βορείᾳ μέρες ὅπῃς καίνται πρὸς Αἴροντον τῷ Ζωδιακῷ, καὶ τὰς Αἰρισμὰς τῷ μεσημβρινῷ μέρες ὅπῃς καλῶται ἄλλως Αἰγαρκτικόν!

Οἱ Ἀ'ςερισμοὶ τῶν παλαιῶν συμπεριελάμβανον ἐκεῖνο
ὅπῃ ἦτον ὡς πρὸς ἐκάνυες ὄρατὸν ἃς τὸ σερέωμα ἐπιφεύ-
μενοι τὸ πρῶτον ὅλοι 48. ἐξ ὧν δώδεκα συμπεριελάμ-
βανον τὰ Ἀ'ςρα τὴν Ζωδιακὴν ἀκοστένας δὲ συμπεριελάμ-
βανε τὰ Αὐγρα τὴν Βορείαν μέρας, ἐν οἷς προσετέλησαν ἐ-
πομένως ἐτεροῖς δύω, ὡς εἴγιναν ἀκοστέραις· τὰ δὲ πρὸς
μεσημβρίαν τὴν Ζωδιακὴν διεμοιράζουτο ἃς δεκαπέντε Ἀ'-
ςερισμάς· ὡς εἰςυποσῆντο ὅλοι πεντήκοντα.

Μετὰ τὰ ταξίδια τῆς Ις'. αἰῶνος ὁπῇ ἐκείναν οἱ περιη-
γηταὶ ἃς τὰς Ι'νδίας, συνέδεσαν ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω,
δώδεκα ἄλλας γενέτες Ἀ'ςερισμάς· αἱ θέσαις τῶν Ἀ'ςρων ἐξ
ῶν συντίθενται αὐτοὶ οἱ δώδεκα Ἀ'ςερισμοὶ ἐσημειώθησαν
ὅρισμένως παρὰ τὴν κυρίαν Ἀ'λλέη (Halley) ὅς τις ἐπῆγεν
ἐξ ἐπειτηδεις διὰ αὐτὸν καὶ μόνον ἃς τὸ νησὶ τῆς ἀγίας Ε'λ-
λένης (S. Elene.) ἢ τὰς 1677. καὶ παρὰ τὴν Α'ββᾶ Καΐλ-
λας (l'Abbé de la Caille) ὅς τις ἐπῆγεν ἃς τὸ ἀκροτή-
ριον τῆς Καλῆς Ε'λπίδος (Cap de bonne Esperance)
ἢ π' αὐτὸν τῆτο κατὰ τὰς 1751.

Ἀ'πὸ δὲ τὰς ἀρχὰς τῆς Ις' αἰῶνος διὰ τῶν παρατηρή-
σεων τῶν περιηγητῶν συνετέλησαν καὶ ἄλλοι νεώτεροι Ἀ'-
ςερισμοί· ἃς τὸν κατάλογον τὴν Βαρτσχία (Bartschius)
ἢ τὰς 1624. προσετέλησαν ἐπτὰ νέοις Ἀ'ςερισμοῖς· ἐκτὸς
τύτων ἃς τὸν κατάλογον τὴν πατρὸς Α'νθέλμου (p. Anthelme)
ἐκδοθέντα παρὰ τὴν κυρίαν Ρ'ογιέρ (Royer)
προσετέληστε ἃς· ὁ περίφημος Ε'νέλιος (Hevelius) συ-
νέδετο δώδεκα ἐτέρας· ὁ Ἀ'λλέης προσέλεπτο ἐτέρας δύω·

Ο δὲ περίφημος ἀββᾶς Κάιζλος μετὰ τὴν ἐπιεροφήν τε ἀπὸ τὸ ἀκροτύριον τῆς Καλῆς Εἰλπίδος, ἐκδὺς ἔνα κατάλογου δώδεκα χιλιάδων Ἀ"σρων μεσημβριῶν, ἢ Αὐταρκτικῶν, ἡναγκάρῃ πρὸς αὐχολωτέραν ἐπίγυνωσιν νὰ τὰ διαμοιράσῃ ἃς δεκατέσσαρας Α'σερισμές· ὁ Κύριος Μονιέρ (Monnier) μετὰ τὴν ἐπιεροφήν τε ἀπὸ τῆς Αρκτικῆς Πόλεως συνέδεστο δύω ἐτέρας, ὡς εἰ Οὐράνιοι πίνακες τῶν νεωτέρων Α"σρονόμων περιέχεσιν ἐκατὸν Α'σερισμές· τάτους ἀπάντων τὰς ὄνομασίας καὶ θέσης ἡμιπορᾶς ἀκριβέσσατα νὰ μάζη ὅστις ἀξιοῖ νὰ παρατηρήσῃ ἐν τῇ Μαζ: Εγκυκλοπαδία ορθρα, Constellation. Etoiles. Cartes Célestes.

Οἱ παλαιοὶ λοιπὸν κατὰ τὰς διασωθέντας Οὐρανίας τῶν πίνακας ἐγνώριζαν χίλια ἀκοσιδύων Ἀ"σρα· ὁ δὲ Α'ββᾶς Κάιζλος ἐξέδοτο ὡς ἀριται, ἐνα κατάλογον δέκα χιλιάδων Ἀ"σρων ὅπερ κατέγραψε μόνον πρὸς μεσημβρίαν.

Α'φ' ἐστι οἱ Α"σρονόμοις ἀρχησαν νὰ παρατηρήν τὸν Οὐρανὸν διὰ τῶν Τηλεσκοπίων ἀντιγνώρισαν Ἀ"σρα ἐβδόμα, ὄγδός, ἐννάτη, καὶ δεκάτη μεγένες, καὶ ἔκτὸς τέτων Α"σρα ἀπλῶς Τηλεσκοπικὰ δηλ: ὅπερ ἐνιαὶ ὁρατὰ μόνον διὰ τῶν ἀκριβεστέρων Τηλεσκοπίων, τὰ ὅποια ἐνιαὶ τόσου ἀπερατα ὅπερ ὅλη ἡ ἐπιφάνεια τῶν γυαλιῶν τῆς τηλεσκοπίας φαίνεται διεσπαρμένη πανταχόνευτος ἐξ αὐτῶν, καὶ ὅλη πλήρης ἐις ὅποιον μέρος τεσσῆρας τῆς Οὐρανοῦ.

Ο^ς περίφημος Γαλιλαῖος ἔστι εὐ σπαργάνοις τῆς Αἰρονομίας ἐπαρθμησε 400. Άρα μεταξὺ τῆς Εἰρηνῆς, καὶ τῆς Ζώνης τῆς Ωρίωνος, ἀς εὐ χωρίοις δέκα βαθμῶν μάκρας, καὶ εὐὸς πλάτους· Άρα θεωρήμενος ὁ Οὐρανὸς ὡς μίχ σφαιρίκη ἐπιφάνεια περιέχει 41253. ἀπὸ αὐτῆς τῆς βαθμάς ἐπαρθμητας λοιπὸν μόνον 40. Άρα ἀνὰ ἔκαστου βαθμοῦ εἴρισκαι 1650120. Άρα ἀς τὸ σερίωμε· Ο^{ρός} συντονίας κόσμου. Syst. du monde φυλ. 130. Αὐτὸς ὅμως ὁ ἀριθμὸς παραβαθλόμενος πρὸς τὴν ἀπαρίαν τῶν Άρεων τὰ ὅποια εἴναι διεσπαρμένα κατὰ πλάτος, καὶ κατὰ βάθος ἀς ὅλου τὸ ἀπαρον διάσημα τῆς ἐκτάνσεως εἴναι ἀδὲν, ἦ ἀμερὶς μονὰς ἀναλογημένη πρὸς μυριάδας μιλλιενίων. Άλλὰ καὶ τος μόνου ὁ ἀριθμὸς (λέγεται ὁ Φελόσοφος τῆς φύσεως) ἀρκεῖ νὰ ἐκθροίσῃ, καὶ νὰ θορυβήσῃ τὸν κάτιο συζηματικὸν υἱὸν ὅπερ φαντάζεται ὅτι ἡ φύσις ἀναψε τὸ τόσον ἀπαρον πλῆθος τῶν ἥλιων μέσα ἀς τὴν ἀπαρον ἐκτανσιν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ φέγγει τὴν υύπητα, καὶ νὰ φωτίζει τὸ λογικὸν ἄτομον ὅπερ παραλόγιζεται ἐπάνω ἀς τὸ ἄτομον τῆς Γῆς.

ΣΕΛ. 370 (β') Εὕμελεν ἄρα καὶ τὸ φρεικῶδες ἐκάνθιθενόμενον τῶν Κομήτων ὅπερ ἐξέπληξε τὰς τόσας αἰῶνας νὰ ἐξηγηθῇ τέλος πάντων παρὰ τῆς μεγάλης Νεύτωνος· ὁ συγγραφεύμας παρακολεύοντας καὶ κατὰ τότο τὴν δόξαν τῆς διδασκάλετος Καρτεσίας, ἀς τῷ ὅποις τὸν καιρὸν ἀκόμι δὲν ἔχειν ἐξηγηθῇ τὸ φοβερὸν αὐτὸν θέαμα, λέγεται τὰς Κομήτας Πλανήτας ξένης Δίηνς, ἦν ὅμως ἀς τὸν διάτερον ὄρον λανθάνεται, ἡμᾶς ἢντον χρεωδήμεν αἰσ-

εὐτὸν τὴν χάριν τῇ ὅτι τὰς ὄμολογάν Πλανήτας· ὅδεν μὲν
ὅλου ὅπῃ δὲν ἀνήκαι εἰς τὴν παρέσσαιν πραγματίαν μία
λεπτομερής καὶ παρασκευή ἔκθεσις ὅλων τῶν γενομένων
παρατηρήσεων, καὶ τῶν μαθηματικῶν δάξεων, χρήσιμον
ἄναι ὡς τόσου καὶ μᾶλλον ἀναγκαῖον νὰ σημανθεῖν αἱ πέ-
ρι τῶν Κομῆτων δόξαι τῶν παλαιῶν καὶ νεωτέρων μέχρις
αὐτῆς τῆς ἀνακαλύψεως τῆς ἀληθείας, καὶ οὐ τάπης Νεύ-
τωνιακὴ ἐξήγησις, διὰ νὰ μὴν ὑσερῆται ἐν γέναι τὸ δυ-
συχές ήματον γένος τὴν περὶ τέτων γυνῶσιν. Οὐποίος ὄμως
ἀγαπᾷ νὰ διδαχθῇ ἀκριβέστερον περὶ αὐτῶν, ἃς διεξέλυθη
μὲν προσοχὴν ἐν τῇ Μεθοδικῇ Εὐγκυκλοπαιδίᾳ τὸ ἄρθρον
Comete, ὅπει πέλαι εἶρη ἐ μόνον τὰς μαθηματικὰς τρό-
πας τῆς ἀναμετρήσεως τῆς περιόδου των, ἀλλὰ καὶ ἀκριβῆ
κατάλογον ὅλων τῶν Κομῆτων ὅπῃ παρατηρήθησαν ἀ-
κριβῶς, καὶ ἐσηκανθησαν ἀπὸ τῆς 837. μετὰ Χριστὸν μέχρε
τῶν 1781.

Κομῆται λοιπὸν (λέγεται ὁ περίβλεπτος de la Lande,
τῇ ὁποίᾳ ἄναι ἀλόκληρον τὸ ὅηδεν ἄρθρον) ἄναι σώματας
Οὐράνια, τὰ ὁποῖα φαίνωνται ἐνίστει εἰς τὸν Οὐρανὸν μὲν
μίαν ἴδιάζεσσαι κίνησιν, πολλὰ διαφορετικὴν εἰς τὰς δια-
φόρες Κομῆτας, καὶ ἄναι ὡς ἐπὶ τὸ πλάνου συνοδευμένοις
ἀπὸ ἐν φῶς διακεχυμένοι· ἐξ αὐτῆς τῆς κινήσεως διακρί-
νονται οἱ Κομῆται ἀπὸ τὰ νέα Άστρα, ὅπῃ φαίνονται ἀ-
πὸ καιρὸν εἰς καιρὸν, ἐπειδὴ καὶ ποτὲ δὲν παρετηρήθη νὰ
ἔχεν τὰ Άστρα ἐκεῖνα κίνησιν ἴδιαν, καὶ ἀλλως τὸ Φῶς
τῶν Κομῆτων ἄναι φάνταστε ἀσθενεῖς καὶ γλυκὺ ὥσταν ὅπῃ
ἄναι φῶς τῇ Ήλίᾳ ὅπῃ τὸ ἀνταγνωκλῆσσι πρὸς ήμᾶς κα-

Ως καὶ οἱ λοιποὶ Πλανῆται, τὸ ὄποῖον τότε μᾶδικῶς ἀπε-
δάχθη ἀπὸ τὴν φάσιν ὅπερ παρετιρήθη ἐς τὸν Κομῆτην
τῷ 1744. ἔτες, τῷ ὄποις τὸ πεφωτισμένου μέρος ἦτοι
μόνον τὸ ἥμισυ ὁρατόν· διακρίονται δὲ πρὸ πάντων οἱ
Κομῆται ἀπὸ τὰ διάματα τῷ φωτὸς ἀπὸ τὰ ὄποια ἔναις
συχνάκις περικυλωμένοι, ἢ παρακολεύμενοι, καὶ τὰ
ὄποια ποτὲ μὲν τὰ ὄνομάζειν Κομητού, ἢ Γένηα, ποτὲ δὲ
Οὐράνιον Κομῆτη, ὡς τόσον ἔναις Κομῆται χωρὶς Οὐράνιον,
χωρὶς Γένηα, καὶ χωρὶς Κόμητον· ὁ Κομῆτης τῷ 1585. ἔτες·
ὅπερ παρετιρήθη ἀκριβῶς ἐς διάσημα ἐνὸς ὀλοκλήρου μη-
νὸς ἀπὸ τοῦ Σύχωνα Βράγχην ἦτοι ερογγυλὸς, χωρὶς
νὰ ἔχῃ ὅτε ἔχεις Οὐράνιος, ἐκτὸς μόνου ὅτι ἡ περιφέρεια τα-
ῦτον ὀλιγώτερον φωτανὴ ἀπὸ τὸ μέσον, ὥστα νὰ μὴν ἔχει
τρόπονοτινα ἐς τὴν περιφέρειαν ταῦθιστι, αἰμή μόνον με-
ρικὰς Ιὔνας φωτανάς· ὁ Κομῆτης τῷ 1665. ἔτες ἦτοι
λαμπρότερος κατὰ τὸν Εὐέλιον δὲν ἔχει ὅμως σχεδὸν παν-
τελῶς κόμητον· ὁ Κομῆτης τῷ 1682. ἔτες κατὰ τὸν πε-
ρίφημον Κασσίγιον ἦτοι τόσον ερογγυλὸς, καὶ τόσον
λαμπρὸς ὅσον ἔναις ὁ Ζεύς· τέλος πάντων ὁ Κομῆτης ὅπερ
μᾶδαιμεν ἀπὸ τῆς καὶ· Σεπτεμβρίς τῷ 1763. μέχρι τῆς καί.
Νοεμβρίας, δὲν ἔχει παντελῶς κάμιμαν Οὐράνιον, μὲν ὅλου
ὅπερ ἦτοι πολλὰ πλησίον ἐς τὴν Γῆν· ὅπεν δὲν πρέπει
νὰ θεωρῶμεν τὰς Οὐράνιες τῶν Κομῆτων ὡς ἴδιον τας ὁρε-
ικὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' ὁ ἴδιωτερος καὶ ἀλιτεύς αὐτῶν
χαρακτὴρ συνίσταται ἐς τὸ νὰ ἔχει μίαν κίνησιν ἴδιατέ-
ραν, καὶ νὰ ἔναιτο ὁρατοὶ μόνον ἐς μερικὲς καιρὸς, ἐπειδὴ
καὶ αἱ διεξοδικώτεραι αὐτῶν ἐπιτολαὶ γάπτοτε ἐφάνησαν
οὐχὶ περισσότεροι· ἀπὸ ἕξ μήνας.

Οἱ Χαλδαῖοι οἱ παλαιότεροι Αὐτρούμοι τῶν ὅποιων αἱ
παρατηρήσας διῆλθον ἔως τὸς ἡμᾶς, ἐνεργῆσαν τὰς Κο-
μῆτας ὡς ἀληθῆς Πλανῆτας,, Χαλδαῖος μὲν δὴ λόγος
,, περὶ Κομῆτῶν ὃδε γιγνώσκειν, ὅτι ἀστὶ τινὲς καὶ ἄλλοι
,, ἔξω τῶν φαινομένων Πλανῆτων Αὐτέρες οἱ τέως μὲν ἀ-
,, φυνῆς αἰστίν, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀνωπε ἀφ' ἡμῶν φέρουται·
,, ἢδη δὲ καὶ παπανωθέντες ὥφεισαν ὅτας ξυνεγκόντες αἵ
,, τὰ ὅλα, καὶ τάτες Κομῆτας καλῶν φίλον τοῖς ἐγ-
,, γνώσκεσσιν. Οὕτι δὲ καὶ αὐτοὶ ἐκ τῶν πολλῶν Αὐτέρους αἱ-
,, σίν, ἀφανίζεσθαι, δὲ δοκεῖσιν, ἐπειδὴν ἀνεχθῶσιν αἵ
,, τὴν σφῶν χώραν δύντες αἵ τὸ βάθος τὴν αἰθέρος, ὥσ-
,, περ ἐξ τὸν τὴν πελάγας βυθὸν οἱ Ἰχθύες· Ι' α.: Σταβ:
,, Φυσ: Ε'κλ,,: Τινὲς μάλιστα τῶν συγγραφέων ὀμολο-
γῶν ὅτι ἐγνώριζαν καὶ τὰς ἐπανόδυταν, ὅ ἐξ τὸν καιρὸν
τῆς περιόδυτων (ὁ Σένεκας quest. nat. βιβ. ζ.) τῦτο
ἔμιναν πολλὰ ἀμφίβολον, ἀλλ' ὅπως ποτε ἔχοι ή
δόξα τῶν Χαλδαίων, ἔμιναν ἀληθέσατον ὅτι πολλοὶ τῶν
παλαιῶν φιλοσόφων ἐνεργῆσαν τὰς Κομῆτας ὡς Αὐτέρας,
καὶ Πλανῆτας διηνεκῆς καὶ περιοδικά· ὅτεν ὡς εἰς παρόδη
δέλομεν ὄμιλόσην μὲ τὴν προσήκυσαν συντομίαν περὶ τῶν
φιλοσόφων ἐκάνων ὅπε τὰς ἐξέλαβαν ὡς φαντάσματα,
μετέωρα, ἢ σώματα μᾶς προσκαίρεις ὑπάρξεως.

Οὐ Πάντετιος ὑπέλαβεν ὅτι οἱ Κομῆται ἦτον ἀπλό-
εστα φαινόμενα τῷ φωτὸς, ὅμοια μὲ τὸ φαινόμενον τῆς
Ιεριδος, καὶ τῶν παρηλίων· ὁ ἐκ Πόντου Ηρακλέδης τὰς
ἐξέλαβε ὡς νέφη καφώτατα καὶ πολλὰ ὑψωμένα· γέρος
(λέγει ὅτι ἔμινε ὁ Κομῆτης) νέφος μετάρσιον ὑπὲ μεταρ-

σίς φωτὸς καταυγαζόμενον. Πλάτ. Αρέσκ. τοῖς Φιφ. 3. 2 ὁ πριεστέλης τὰς ἐδόξαζεν ὡς μετέωρα πύρινα σχηματιζόμενα ἀς τὸ ὑψος τῆς ἀτμοσφαίρας ἀπὸ τὰς ἀνανυμάσις τῆς Γῆς, καὶ τῆς θαλάσσης· τῆς ἔνθας ἐκ γῆς, ἀνανυμάσεως διάπυρου σύσασιν. Μετεωρ. βιβλ. ἀ. κεφ. 2'. καὶ ί. ὅλοι ἐπομένως οἱ Περιπατητικοὶ, καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν φιλοσόφων ἀχαν περὶ αὐτῶν σχεδὸν τὴν αὐτὴν ἰδέαν οἱ Στωϊκοὶ, ἢ οἱ Φιλόσοφοι Λατίνοι ἀς τὸν καιρὸν τῆς Σενεκα ἥτοι σχεδὸν τῆς αὐτῆς δόξης, καὶ ὑπέθεντο ὅτε οἱ Κομῆται ἀποτελεῦνται ἀπὸ ἕνας ἀέρα συμπεπιγμένου.

Σένεκη: quest. nat. βιβλ.: Z': κεφ.: κα.: Ε'πιγένεις· πνεύματος ἀναφορὰ γεομετρίας πεπυρωμένη, ἢ ὡς ἀέρος ἀνημάτης φαντασίαν.

Οἱ Πτολεμαῖοι φάνεται ὅτι ἐνόμιζε πῶς ἡ περίοδος τῶν Πλανήτων ἢ τῆς Δίνης των ἥτοι ἡ αἰτία τῆς σχηματισμῆς τῶν Κομῆτων (περὶ Αἴσῃ. I' εδ. βιβλ. β. καμ. 53). κανὼς δοξάζει ὁ Εὐέλιος.

Αὖτα καὶ αὐτὸς ὁ περίφημος Γαλιλαῖος ἐνόμισεν ὅτι οἱ Κομῆται συνίσανται ἀπὸ ἀνανυμάσις τόσον πολλὰ ἐλαφράς, ὡς ὁπερὲ ὑψώνονται ὑπεράνω τῆς Σελήνης (Dial I. de Syst. mundi.)

Οἱ Τύχαι, καὶ ὁ Λεγγομοντάνος ἐδόξασαν ὅτι οἱ Κομῆται ἥτοι ἀληθῶς σώματα Οὐρανία σχηματισμένα ἀπὸ τὴν ἔσται τῆς Γαλαξίας, ὑποκέμενα ὅμως ἀς τὸ νὰ διαλυθῆν, καὶ ὄντα μιᾶς προσκάρτες ὑπαρξεως.

Ο τῶν Οὐρανίων περιόδων ἀκριβῆς καινούριῆς Κέπλερος
ἔφησε τὰς Κομήτας ἃς τὸν ἀριθμὸν τῶν προσωρινῶν φαι-
νομένων, καὶ ὁ Εὐέλιος μὲν ὅλου ὅπερ συνέλαβεν ὁ πρῶτος
περὶ τῶν Κομήτων μίαν πολλὰ καλὴν ἴδειν, περὶ δὲ θέ-
λομεν ὄμιλήσαι ὅσου ἔπισθε, διὸ ἔκρινεν ἐγταῦθα καλύτερα.

**Τέλος πάντων ὁ Πατ. Riccioli alm. 2.
43.)** ἀφ' ἣ ξέτασε διεξοδικώτατα τὸ πρόβλημα, ἃν οἱ
Κομῆται εἴναι αἰώνιοι, καὶ ἂν ἐπικναστέφωσι μετὰ διεξοδι-
κὰς περιόδους, πέρας ἡ θητακαλέγων, ὅτι αὐτὸς δὲν εἴναι παν-
τελῶς πιθανὸν, αἷλον ὅτι φάνεται οἱ Κομῆται νὰ συνδέ-
τονται ἀπὸ καιρού· ἀφ' ἣ ὅμως συναπήντησε διαφόρους δό-
ξας περὶ τῆς φυσικῆς αἵτίας τῆς συνδέσεώς των, καὶ ἀφ' ἣ
δὲν εὐχαριστεῖν αἰς κάνενα αὖτε αὐτὰ τὰ διαφορετικὰ συ-
γέμιατα, προτάναι πολλὰ εὐλαβῶς τὴν γνώμην την, ή ὅ-
ποια εἴναι νὰ προσρέξωμεν αἰς τὰς ίδιαιτέρας καὶ αὐτοψε-
λήτες πράξεις τῆς θεϊκῆς παντοδυναμίας.

Βλέπομεν πρὸς τύτοις μὲ μεγάλην θλίψιν τὸν περί-
φημον Καγκελάριον τῆς Αὐγούλητέρας τὸν Φραγκίσκον
Βάκωνα συμπεριλαμβανόμενον ἃς τὸν ἀριθμὸν ἐκάνων ὁ-
περ ἐδόξασαν τὰς Κομήτας ως μετέωρα· καὶ ὄμιλαι μὲν ἀ-
ληθινᾶ περὶ τῶν προρρήσεων ὅπερ ἥμποροῦν νὰ κάμεν περὶ
αὐτῶν, συγκατατάττει ὅμως αὐτὴν τὴν πρόρρησιν αἰς τὸν
κατάλογον χιλίων ἄῃλων Αἰρολογικῶν προρρήσεων,
περὶ τῶν ὅποιων ἦτον ἀκόμη ὁ κόσμος πεπισμένος ἃς τὸν
καιρὸν την, ἀσὰν ὅπερ ἀπέδωκεν αἰς τὰς 1626.

Μὰ ἂν μὲ λύπην τινὰς βλέπῃ ὅτι μερικοὶ τῶν φιλόσοφων ἔχαν τοιάτας ἴδεις τόσου Ψυδᾶς, καὶ ἀτόπες περὶ τῶν Κομῆτων, ἀρίσκαι ὅμως ἐπίσης καὶ ἄλλας πολλὰς μάλιστα μεταξὺ τῶν πλέον περιφύμων τῆς ἀρχαιότητος οἱ ὅποιοι ἔχαν δόξας ὄρθωτέρας ἐπ' αὐτῆς τῆς Γῆλης. Καὶ οὐδὲ αὐτὸς ὁ ἴδιος Αἰριστέλης μαρτυρᾷ (Μετεωρ. βιβλ. ἀ. κεφ. 4.) μερικοὶ φιλόσοφοι τῆς Ἰταλίας Πυδαγορικοὶ καλέψενοι διῆσχυρέζοντο ὅτι οἱ Κομῆται εἶναι Αἰσέρες πλανώμενοι, οἱ ὅποιοι φάνουνται ὕσερον ἀπὸ διεξοδικοῦ διάσημα καρᾶ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπερ φάνεται καὶ ὁ Ερμῆς σπανίως καὶ ἡς πολλὰ ὀλίγον διάσημα καρᾶ ἐπὶ τῷ Ορίζοντος. Αὐτὸς ὁ ἴδιος προσεπιφέρει ὅτι καὶ ὁ ἐκ Χίε Ιποκράτης ἦτον τῆς αὐτῆς δόξης μὲ ὅλες τὰ τὰς ὀπαδὰς, καὶ πρὸ πάντων τῷ Αἰχήλῳ.

Οὐ Πλέταρχος λέγει ἐπίσης ὅτι μερικοὶ τῶν Πυδαγορικῶν ἐξέλαβον τὴς Κομῆτας ἡς Αἰσέρας ἀληθῆς, οἱ ὅποιοι δὲν φάνουνται κατὰ συνέχειαν, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἀποπερατώσευ τὸν κύκλου τῆς περιόδου των ἐπανασρέφων ἡς ὀρισμένες καράς. Προσεπιφέρει ὁ αὐτὸς ὅτι ὁ Διογένης τετράτο ἐδόξαζε (Αἰρεσκ. τοῖς φιλ. βιβ. γ'. κεφ. β'. μερικοὶ δὲ τῶν Πυδαγορικῶν ἐνόμιζον ὅτι οἱ Κομῆται ἐξήρχοντο ἀπὸ τῷ Ηλίῳ, καὶ ἐπέζρεφον πάλιν ἡς αὐτὸν, μὲ τὸ νὰ ἔχον ιδῆ τὸ πάλαι συχνάκις Κομῆτας νὰ ἀφανίζωνται μέσα ἡς τὰς ἀκτίνας τῷ Ηλίῳ,, Τῶν Πυδαγορίων τινὲς μὲν Αἰσέρας φασὶν τὸν Κομῆτην, τῶν δὲ αἰνέ,, μὲν φανομένων, διὰ δὲ τινος διωρισμένες χρόνια περιοδικῶς,, ἀνατελλόντων. Αἴλοι δὲ ἀνάκλασιν τῆς ἡμετέρας ὁ-

, Ψευδές τὸν Ἡλίου παραπλησίως τῶις κατοπτρικαῖς ἐμ-,
,, φάσισιν· Οὐρ. Ι'ω. Στοβ. Φυσι. Ε'κλ. Οὐρευό-
τέλης ἀναιρεῖ κατὰ τοῦτο τὰς Πυνθαγορικάς. Οὐρίων
θύμως ἐκλαμβάνει κακῶς τὴν ἔκφρασιν τῆς Αριστοτέλες ὅταν
ἔποδέτη ὅτι ἄπειν ὁ Αριστοτέλης πᾶς οἱ Κοιμήται δὲν φά-
σουται ποτὲ τις τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Οὐρανοῦ.

Ο^{υρικόχριτος}, ὁ ὁποῖος κατὰ κρίσιν τῆς Κικέρωνος ψή-
φος Σένεκα ἡτού ὁ πλέον λεπτόντας, ψήφος ἀπὸ ὅλης
τῆς παλαιᾶς φιλοσόφης, ἐσπέδαιξεν αἰς τὰς Χαλδαίας,
ὅτεν ὑπεπτώντι λέγεται ὁ Σένεκας quest. nat. βιβλ. 2'.
κεφ. 6.) ὅτι ἀναιρεῖ πολλοὶ Πλαυῆται ἐξ ὃν ἔκαστος ἔχει
τὴν ἰδίαν τὰ κίνησιν. Δὲν ἐπεχειρίσθη ὅτιος νὰ τὰς ὄνο-
μάσῃ, ἢ νὰ σημανώσῃ τὸν ἀριθμὸν τας αἱ ἔνακτοις καιροῖς ὅτε μό-
λις ἡτού γυνωσκεῖται περίοδος τῶν πέντε Πλαυῆτων. Οὐρίων
θὰ περὶ τῆς συνδέσεως ψήφου ἀρχῆς τῶν Κοιμήτων ἐγὼ νομίζω
κακῶς ψήφος ὁ Ρικιόλης, ὅτι ὁ Αριστοτέλης κακῶς ἐξήγησε
τὴν δόξαν τῆς Αιμοκρέτας, ψήφου Αναξαγόρα, ἐπαδή ψήφος αὐτοῦ
ποτὲ δὲν ἐξοχάνθησαν, κακῶς τοῖς προσάπται, ὅτι οἱ
Κοιμῆται συνίζανται ἀπὸ τὴν ἔνωσιν τῶν Πλαυῆτων ὅπερ
ψυχώριζομεν, ἀλλ' ἵσως ὑπέλαβον ὅτι οἱ μεγάλοι Κοιμῆται
ἀνδέχεται νὰ πάραγωνται ἀπὸ τὴν ἔνωσιν πολλῶν Αἰσέρων
ἀγγυώδων, τὸ ὁποῖον ἀναιρεῖ πολλὰ φυσικὸν, ψήφου ἀξέ-
ων τῶν φιλοσόφων, ψήφου τοιωτῆς ἡτού ὀσάυτως ψήφος ἢ δόξα
τῆς Ζήνωνος (Σένεκας βιβλ. 2' κεφ. 15') Αναξαγόρας,
,, ψήφος Αιμοκρέτος, σύνοδον Αἰσέρων,, δυοῖν, ἢ ψήφος πλειόνων
,, κατὰ συναγασμὸν, ἀναιρεῖ τὰς Κοιμῆτας. Λόγος δὲ λε-
γόμενος ὁσὶς, ὡς ὁ Αιμοκρέτος ἔφη, κατ' ἀντίλαμψιν

406 ВРАДИА' Е'.

„ τῶν πλαινομένων Α' σέρων πρὸς ἀλλήλας τε καὶ τὰς ἀπλα-
„ νᾶς τὰς Κοιμήτας συνίσανται, καθάπερ πλαισίουν κατόπ-
„ τρων ἀντιλαμπόντων σφίσιν, ἵδη τινὰς ὥφεις ἀξεροαδῆς
„ φαντάσματα. Σταθμός.

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΕΠΙ ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠΙΚΑΘΙΔΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΜΑΪΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΥ

Ο' Σένεκας μᾶς μανθάνει ὅτι ὁ Α' πολώνιος ὁ Μύνδιος
ἔσοχάζετο πᾶς, ἐνιαὶ πολλοὶ Κοιμήται, καὶ ὅτε ὅλοι ἐναε-
τόσοις Α' σέρες ξεχωρίσοι καθὼς ἐναὶ καὶ αὐτὸς ὁ Ηλίος, καὶ
ἡ Σελήνη, ὅτι ὅμως ὁ δρόπιος των ἐπεκτάνεται ἕως τὸ οὐ-
ψηλότερου μέρος τῆς Οὐρανῆς, καὶ ἐπομένως δὲν μᾶς συγχωρεῖ
νὰ τὰς βλέπωμεν, ἀμὴ μόνου ἡς τὸ κατέτερον μέρος τῆς
περιόδου των. Ο' Σένεκας ὄμιλαι ἡς τὸ ἀ. βιβλίον τῶν
φυσικῶν τα προβλημάτων περὶ τῶν μετεώρων ἔκείνων, τὸ
ὅποῖα ὁ Πλάνιος συγκατατάττει ἡς τὸν ἀριθμὸν τῶν Κο-
ιμήτων, ὄμιλαι ὅμως παροδικῶς περὶ ἔκείνων ὅπῃ ἐδόξαζον
τὰς Κοιμήτας μετέωρα, ἡς δὲ τὸ ἔβδομόν τα βιβλίον πραγ-
ματωνέται ἡς πλάτος περὶ τῆς φύσεως, καὶ κινήσεως τῶν
Κοιμήτων. Οὐεν μὲν ἡς αὐτὸν ὀφάλεται αὐτὴ ἡ ὄμολογία
περὶ τῆς ὅποίκις καλύέναις τῶν παλαιῶν συγγραφέων δὲν ὀ-
μβλησε μὲν εὐκατάστητης τοῦτον ὑψηλὸν καθὼς αὐτός. ἐκεῖ
φάνεται νὰ δικλάμπῃ ἡ ὁξυδέρκεια ἐνὸς μεγάλευ οοὸς, καὶ
αἱ υψηλαὶ ἴδειαι ἐνὸς πυρώματος τῷντει φιλοσοφικῆς, ὁ
ὅποῖος ἀφ' ἣ ἀναιρεῖ τὰ συστήματα, καὶ τὰς ἀτόπικες δόξας
ταῦτα καιρεῖ τα ἀναγγέλαι ἡς ὅλην τὴν ἀπογονίαν μίαν ἀκριβῶς
διπίγνωσιν ἔκείνων ὅπῃ αὐτὸς ὁ ἕδιος τότε ἀγνοεῖσεν.

„ Εὐόμισαν, λέγει, ὅτι οἱ Κοιμῆται δὲν ἐναὶ Α' σέ-
τηρες μὲ τὸ γὰρ μὴν ἔχει τὸ ερογγυυλὸν σχῆμα τῶν ἀτε-

Ε. Δ. Δ. Κ. Τ. ΙΙ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

„ Λοίπων Οὐρανίων σωμάτων· μὰ δὲν ἐξοχάνησαν ὅτι αὐτόν
 τὸ δὲν εἶναι ἄλλο τι, αἵμην ὅτι τὸ φῶς ὅπερ ἐκχέει εἶναι
 ἐκτεταμένου, τὸ δὲ σῶμα ἑνὸς Κομήτευ εἶναι σφαιροειδές,
 διὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς σχῆμα δικροφορετικόν, δὲν ἔπειτα
 ταῖς ἐκ τύττε νὰ είναι καὶ σῶμα ἀδεις δικροφορετικόν, ἔπειτα
 δὴ καὶ φύσις δὲν εἰδητιέργυησεν ὅλα τὰ ὄντα ὑπὸ εὐνής
 καὶ τῷ αὐτῷ μοναδικῷ πρωτοτοπώ, ὡς τὸ νὰ γέλῃ τε-
 νάς νὰ ἐνάγῃ τὰ πάντα αἱ τὸ συνηθισμένου σχῆμα,
 σημαίνει ὅτι ἀγνοεῖ τὴν ἐκτασίν της, ὅτι δὲν ἔξερε τὴν
 ἀπειρού δύναμίν της. Η ποικιλία ὅμιλος τῶν ἔργων της
 ἀναγγέλλει τὴν μεγάλαστητά της Δὲν ἡτοί
 πορεῦν νὰ γνωρίσειν ἀκόμη τὰς περιόδους τῶν Κομήτων,
 καὶ νὰ μάθει αὖτις αἱ ἐπάνοδοι των εἶναι ὠρισμέναι, καὶ τε-
 ταγμέναι, μὲ τὸ νὰ εἴναι πολλὰ σπάνιαι αἱ ἐπιγολῆι
 των, οἱ διοδευσίς των ὅμιλος ἐχεῖ οὔτε τοῦτον καθὼς καὶ οἱ τῶν
 Πλανήτων, δὲν εἴναι κανή, ἀτακτος, οἱ ἀπροσδιόξιστοι
 καθὼς εἴναι οἱ τῶν μετεώρων τὰ ὅποια κινητούνται ὑπὸ^{τε}
 τῆς ἀνέμου. Παρατηρεῖν μὲν Κομήτας σχήματος διαφο-
 ρετικῆς πρὸς ἄλλήλως, οἱ φύσις των ὅμιλος εἴναι ἀπαρα-
 λέκτως ὄμοια, καὶ ὅλοι ἐν γένει εἴναι Άγέρες τὰς ὅποιες
 δὲν ἐσυνηθίσαμεν νὰ βλέπωμεν, συνοδευμένοις μὲν ἐν
 αἷςσον φῶς. Αὐτοὶ φάνουνται ἐν πάντι καιρῷ, καὶ ἐν
 πάντι μέρᾳ τῆς Οὐρανοῦ, πρὸ πάντων ὅμιλος πρὸς τὰ ἀρ-
 κτῶν μέρη, καὶ εἴναι ἀπίστης ὅλοις ὥστεν ὅλα τὰ Οὐράνια
 σώματα, ἔργα αἰώνια τῆς φύσεως. Οἱ κεραυνοί, τὰ
 διαρρέοντα Αἴρα, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ πυροειδῆ φαινόμε-
 να τῆς ἀτμοσφαίρας, εἴναι ἀστατα, καὶ προσωρινά, καὶ
 φάνουνται μόνους αἱ τὴν πτῶσιν των, οἱ δὲ Κομῆται ἔχειν

„ τεταγμένας τὰς περιόδες ὅπερ διέρχουται, καὶ ἀπομα-
 „ κρύνει μὲν διεξοδικώτατα, δὲν ἀπολάπονται ὅμως ἀπὸ
 „ τοῦ νὰ ὑπάρχει, καὶ νὰ δικιμένην ἀκατάπτωσα. Άλλο
 „ ὑμᾶς διαμαχόμενοι ἀξιοῖτε ὅτι ἂν οἱ Κομῆται ἔναι πλα-
 „ νῆται, ἐπρεπε νὰ εὑρίσκωνται ἀπὸ τὸν Ζωδιακὸν· καὶ ποῖος
 „ ἄρα εἴσετο ἐκ τὸν Ζωδιακὸν τὰ ἀπαράβατα ὅρια τῶν
 „ Οὐρανίων σωμάτων; ποῖος ἡμπορεῖ νὰ περιορίσῃ, οὐ νὰ
 „ διαγράψῃ ἀνεπιβάτης ὅρες ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς θεϊκῆς παν-
 „ τοδυναμίας; μήπως ὁ Οὐρανὸς δὲν ἔναι ἐλαύνερος παν-
 „ ταχόθεν; οὐ δὲν ἔναι ἀρμοδιώτερον ἀπὸ τὴν μεγαλοτυ-
 „ τα τῷ παντὸς νὰ δεχθῶμεν πολλὰς καὶ δικφορετικὰς δρό-
 „ μες, ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνάγωμεν τὰ πάντα ἀπὸ ἐν καὶ μόνον
 „ χωρίου τοῦ Οὐρανοῦ, ἃς αὐτὸ τὸ μεγαλοπρεπέσατον ἔρ-
 „ γον τῆς φύσεως βλέπομεν ὅτι λάμπει μία ἀπαρία Α'-
 „ ζρων, τὰ ὅποια σολίζει τὴν υύκτα, Αὐτὰ μᾶς διδά-
 „ σκεν ὅτι ὁ Οὐρανὸς ἔναι πανταχόθεν πλήρης Οὐρανίων
 „ σωμάτων, μὲ κινήσεις πρὸς ἔκαστου ἴδιωτέρας, ὅλας
 „ ὅμως ὠρισμένας, καὶ τεταγμένας. Διατὶ ὅλοι οἱ Α' ζέ-
 „ ρες νὰ ἔναι ἀκίνητοι; ἀλλ' οὐας μὲ ἐπερωτήσαι τινὰς,
 „ μὰ διατί ἔναι μόνου πέντε τῶν ὅποιων παρετίρησαν· τὰς
 „ περιόδες; ἐγὼ τοῦτο ἀποκρίνομαι, ὅτι ἔναι πολλὰ
 „ πράγματα, τὰ ὅποια ἰξεύρομεν ὅτι ὑπάρχει, χωρὶς
 „ νὰ ἰξάρωμεν μὲ ποῖον τρόπου ὑπάρχει. Ήμᾶς ἔχομεν
 „ ἐν πυᾶια ὅπερ ἐνεργεῖ ἐφ' οἷμεν, καὶ μᾶς διευθετεῖ, δὲν
 „ ἰξάρομεν ὅμως μήτε ὅποιον τέλος, μήτε τίνι τρόπῳ
 „ ἐνεργεῖ· ὅτεν ἀς μὴν ἀπορήσωμεν ὅτι ἀγνοῦμεν ἔτι τὸν
 „ υόλον τῆς κινήσεως τῶν Κομήτων, τῶν ὅποιων τὸ θέα-
 „ μα ἔναι τόσου σπάνιου, οὐ ὅτι δὲν γνωρίζομεν μήτε τὴν

„ ἀρχὴν, μήτε τὸ σέλος αὐτῶν τῶν Αἰγαίων, οἱ ὅποῖς
 „ ἀτανατόρεφτιν ἀπὸ μίκη ἄπιπτου ἀπόσασιν, ὥσταν ὅπερ δὲν
 „ ἔναις ἀκόμι χέλιοι πεντακότιοι χρόνοις ὅπερ ή Εὔπλαστοι
 „ ἀρχισε νὰ ἀπαριθμῇ τὰ Αἴγα, καὶ νὰ τοῖς δίδῃ ὄνομα-
 „ πατα. Μάλιστα εἶναι ἀκόμι πολλὰ ἔννη τὰ ὅποῖα δὲν
 „ ἔχειν ἀπλότερο μόνον ἀπλὴν καὶ μόνην θεωρέαν τῆς Οὐ-
 „ ρακῆς, καὶ ἔτε καὶ ίεισύρουν διατί βλέπεται τὴν Σελήνην
 „ ἐκλάπεσσαν, ἀλλὰ καὶ ήμεῖς οἱ ίδιοι δὲν ἔναις πολὺς
 „ κακίρος ὅπερ τὸ ίεισύρουμεν μὲν ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν ἀπίγυα-
 „ σιν. Θέλει εἰλικρινῶς εἶναι καιρὸς ὅτε, διὰ τῆς σπυ-
 „ δῆς πολλῶν αἰώνων, τὰ πράγματα ὅπερ εἶναι ήδη κε-
 „ χρυμμένα θέλει ἀνακαλυψεῖν, καὶ ἀναφανεῖν, ἀπαδή καὶ
 „ εἶναις αἰώνιον δὲν ἐξαρκεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ τόσα πράγματα,
 „ καὶ αὖ ηθελαν καταδαπανήσῃ ὅλοις ὀλόκληρου τοῦ καιρού
 „ τας αἰς αὐτά. Πόσω μᾶλλον ὅπερ ήμεῖς μοιράζοιτε τὸν
 „ καιρὸν ὅπερ μᾶς ἐδόθη καὶ μπέρ τὸ δέσιον μάλιστα, αἰς τρό-
 „ που ὅπερ τὰ πάτη καταδαπανεῖν τὸ περισσότερον μά-
 „ ρος . . . σπεδάζει ὁ καθ' εἶναις ὅταν ὑζερῆται θεάτρων,
 „ ή ὅταν ή βροχὴ ἐμποδίζει τὸν περίπατον. Οὐ κόσμος
 „ διατηρεῖ καὶ εὐθυμάται τὰ ὄνόματα τῶν καιροφδῶν, κα-
 „ ταλιμπάνη δὲ καὶ ἀμυημονεῖ τὰ ὄνόματα τῶν φιλοσόφων.
 „ Θέλει εἰλικρινῶς μία ήμέρα εὖ ή ή ἀπογονία θέλει
 „ ἀπορήσει πῶς μᾶς ἐλάνθασσαν τόσα προφανῆ, καὶ εὐκρε-
 „ νῆ πράγματα. Τότε θέλειν ἀποδέξαι αἰς ποῖα χωρίσει
 „ τῆς Οὐρανοῦ περιπλανῶνται οἱ Κομῆται, διατί ἀπομι-
 „ κρύνειν τόσου πολὺ ἀπὸ τὰς ἀπλαίς Αἰγαίοις · ποῖος
 „ εἶναι οἱ ἀριθμὸς καὶ τὸ μέγεθός των. Οὐδεν οἱ μεῖντες ήμεῖς
 „ θέλειν εἶρην νέας ἀληθείας, ήμεῖς δὲ αἰς ἀχαριζοῦμεν

410 ΒΡΑΔΙΑ' Ε.

„ ἀς ἔκανας ὅπερ μᾶς ἀνικαλύφθησαν Ω! πό-
 „ σα πράγματα ἔναι, τῶν ὅποιων ἡ ὑπαρξία εἶναι ἄγνω-
 „ θη εἰς ἡμᾶς, καὶ τὰ ὅποῖα ὁ δημιουργὸς τῆς φύσεως φά-
 „ νεται ὅτι τὰ ἔχαι ἀποτελαιμένα! ἡμεῖς δὲν ἔχειρο-
 „ μεν τέ εἶνι ἔκεινο, χωρὶς τὰ ὅποια ἀδέν ἔσιν. Όταν
 „ λοιπὸν ἀγνοεῖμεν τὸ ἀστιδέερον μέρος τῆς παντὸς, δὲν
 „ πρέπει να ἀπορεῖμεν ὅτι μᾶς λανθάνουν τὰ μικρά τα-
 „ η μέρη. •

Τοῖςτοι εἶναι εὖ συνόψει οἱ φιλοσοφικοὶ σοχασμοὶ τῷ Σένεκᾳ, ὅπερ ἀρίσκουται διεσπαριμένοι εἰς τὸ ἔβδομόν της βιβλίον, τὰς ὅποιας ἐγὼ μετέφρασκα, καὶ προσήρικασκα διὰ τὰ κάτια μᾶλλον αὐθιγτὴν τὴν ἴσχυν τῶν, καὶ νὰ δεῖξω ὅλους τὸ πνεῦμα τῶν παλαιῶν φιλοσόφων τὸ ὅποῖον διαλάμπει μάλιστα εἰς εὖ μέρος ὅπερ ἡ Θεωρία δὲν τοῖς εἶχε μάθη ἀκόμη τίκοτες.

Ο Καρτέσιος ὅπερ ἀνανέωσεν αἱς τὴν Εὐρώπην τὴν ὕρεξιν τῆς Φιλοσ. ὅχι μόνον διὰ μικρῶν σπινθήρων νοὸς, καὶ ὡς ἔκαμεν ὁ Βάκων αἱς τὴν Αἴγυλητέραν, ἀλλὰ διὰ μᾶς γεωμετρίας βαθυτάτης, καὶ φυσικῆς καθόλευ νέας, συγέλαβε περὶ τῶν Κοινήτων μίαν ἰδέαν ὄρθωτέραν ἀπ' ὅλας τὰς δόξας καὶ αὐτῶν τῶν ἐπιτημοτέρων Αἰσφονόμων ὅπερ κατεγίνετο ὅλως δι' ὅλες αἱς τὴν σπεδὴν τῶν Αἰσέρων, μὲ ὅλου ὅπερ αὐτὰ δὲν τὰ ἐσπάδικεν ἰδιαιτέρως, εἰμὶ μόνον ὡς εὗναι κλάδου τῆς παντὸς καὶ τῆς φύσεως. τῆς ὅποιας ἡ φιλοσοφία τὰ ἐμηγκαλίζεται τὴν ἀκτεταιμένην ἔκτασιν.